

Cílem výzkumu je transfer poznatků

Již po patnácté proběhla v Brně v hotelu Avanti tradiční mezinárodní konference Aktuální poznatky v pěstování, šlechtění, ochraně rostlin a zpracování produktů. Jejím cílem bylo prezentovat nejnovější výsledky aplikovaného výzkumu v oblasti pěstování, šlechtění, ochrany rostlin a zpracování vybraných produktů s ohledem na současné ekologické a ekonomické požadavky. Odborníci ve svých přednáškách kladli hlavní důraz na aplikaci výsledků z výzkumu genových zdrojů ve šlechtění, na budoucnost rostlinolékařské péče v souvislosti se zvýšením výnosů, ale i na nové efektivnější technologie kompostování.

Jana Pančíková

Konferenci každoročně pořádá Výzkumný ústav pícninářský, spol. s r. o., a Zemědělský výzkum, spol. s r. o., Troubsko, ve spolupráci s pícninářskou komisí odboru rostlinné výroby a odborem rostlinolékařství České akademie zemědělských věd (ČAZV) a Agrární komorou ČR. Akce se zúčastnilo více než 120 odborníků, bylo předneseno 27 referátů a více než 60 posterových sdělení. Prezentovány byly práce z nejrozličnějších oborů, které tvoří základ zemědělství a potravinářství, od autorů z výzkumných organizací, univerzit a firem poskytujících služby pro zemědělství.

Význam recenzovaných publikací

„Recenzovaná publikace – typ výzkumného výsledku, ke kterému je v poslední době ve-

RNDr. Jan Nedělník, Ph.D., ředitel Výzkumného ústavu pícninářského, spol. s r. o. Troubsko

výzkumný výsledek. Je to ale výsledek, který je spektrem svých čtenářů značně omezen, a proto je podle mne třeba pro široké spektrum uživatelů z řad farmářů, šlechtitelů a potravinářů výsledky transferovat i formou recenzovaných publikací. Vyřazování recenzova-

Ředitelka odboru výzkumu, vzdělávání a poradenství Ministerstva zemědělství Ing. Olga Chmelíková

Financování zemědělského výzkumu

Jak uvedla ředitelka odboru výzkumu, vzdělávání a poradenství Ministerstva zemědělství Ing. Olga Chmelíková, pouze výsledky přenesené a realizované v praxi mohou posunout české zemědělství zase o kousek vpřed. Ing. Chmelíková také seznámila auditorium s aktuálními otázkami v hodnocení výsledků aplikačního charakteru, v hodnocení výzkumné činnosti resortu Ministerstva zemědělství a financování resortního výzkumu v dalších letech. Ve výzkumu je třeba podle ní sledovat komplexnost, optimální provázanost základního výzkumu, aplikovaného výzkumu a transferu výsledků do praxe. Nejde o jednosměrnou cestu, ale o to, aby výzkum byl motivován přímo konkrétními požadavky praxe. Zdůraznila i význam zefektivnění zemědělského výzkumu s cílem zvýšení konkurenceschopnosti.

„Financování zemědělského výzkumu v nejbližších letech ze strany Ministerstva zemědělství je následující – výše účelové a institucionální podpory z rozpočtové kapitoly Ministerstva zemědělství je pro roky 2015 a 2016 předběžně rozepsaná, ale vývoj od roku 2017 je obtížné odhadnout,“ uvedla Ing. Chmelíková a ujistila přítomné, že Ministerstvo zemědělství udělá vše pro to, aby se podpory nesnižovaly.

Dále informovala o tom, že v současné době je institucionální podpora poskytována dvaceti výzkumným organizacím, sedmi veřejným výzkumným institucím, jedenácti privátním organizacím a dvěma příspěvkovým organizacím, kterými jsou Ústav zemědělské ekonomiky a informací a Národní zemědělské muzeum. Účelové prostředky na vyhlášení veřejných soutěží na řešení výzkumných projektů programu zemědělského aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje Komplexní udržitelné systémy v zemědělství v letech 2012 až 2018 jsou v současnosti zajištěny. Pro rok 2014 jsou schváleny výdaje na výzkum a vývoj celkem 774 milionů korun, pro rok 2015 je to 820 milionů korun a pro rok 2016 je navrhováno 820 milionů korun s tím, že se ministerstvo snaží

Zástupce Agrární komory ČR Ing. Václav Hlaváček, CSc.

o navýšení těchto finančních podpor pro výzkum.

„Snahou Ministerstva zemědělství je podporovat špičkové výzkumné kolektivy a podle možností jim vytvořit dostatečné základy pro jejich činnost,“ uvedla Ing. Chmelíková a zdůraznila nutnost obhájit význam a specifickou aplikovaného zemědělského výzkumu a jeho dostatečné podpory z veřejných zdrojů. „Praxe musí dostat za efektivně vynaložené prostředky do výzkumu co nejkvalitnější prakticky využitelné a potřebné výsledky,“ shrnula závěrem s tím, že budou probíhat

■ Klíčové informace

- Praxe musí dostat za efektivně vynaložené prostředky do výzkumu co nejkvalitnější, prakticky využitelné a potřebné výsledky.
- Základním posláním aplikovaného výzkumu je rychlý přenos výsledků do uživatelské praxe.

kulaté stoly za přítomnosti všech zástupců výzkumných institucí ve snaze zjistit, co je stěžejním problémem výzkumu a kam by měl výzkum u nás směřovat.

Jaká je vize zemědělství?

Zástupce Agrární komory ČR Ing. Václav Hlaváček, CSc., přítomně seznámil se současnou situací českého zemědělství a s názory této významné nevládní organizace na neřešení situace měnících se podmínek hospodaření u nás. „Mezi výzkumem a námi zemědělci vzniklo vakuum, protože chybí koncepce a vize, jaké zemědělství a potravinářství chce mít stát a jakou roli hraje samotné zemědělství v České republice. Zapomíná se, že zemědělství je významnějším strategickým odvětvím než energetický průmysl, už jen proto, že bez světla si život dokážeme představit, ale bez dostatku kva-

litních a bezpečných potravin ne. V Jihomoravském kraji nemáme kde zpracovat to, co vyprodukuje, ztratili jsme zpracovatelské kapacity na ovoce a na zeleninu,“ konstatoval Ing. Hlaváček. Podle něj je zemědělství systém, který nemůže být založen na pěstování pouze obilnin a řepky. Pokud by to tak šlo dále, ztratí naše půdy během dvaceti let svůj produkční potenciál.

„Jižní Morava a některé lokality v Čechách jsou ovlivněny změnou klimatu tak značně, že se zhoršily podmínky pro rostlinnou produkci. I když se nezmění celková suma srážek za rok, mění se jejich rozložení v rámci vegetace a klesá jejich využitelnost. Rostliny trpí stresem, potřebujeme nové genotypy polních plodin, především obilnin, a musíme se vrátit k tomu, aby fungovala zemědělská soustava.

(Pokračování na str. 30)

Pouze výsledky přenesené a realizované v praxi mohou posunout české zemědělství zase o kousek vpřed Foto Jana Pančíková

dena bouřlivá diskuse nejen ve výzkumných kruzích, ale také s uživateli výsledků. Ti, kteří navrhovali novou metodiku hodnocení výsledků výzkumu pro budoucí léta, recenzovanou publikaci zřejmě nepovažují za ten správný výsledek a kladou

ných publikací z metodiky hodnocení proto považují za zásadní chybu. Přece základním posláním aplikovaného výzkumu je rychlý přenos výsledků do uživatelské praxe a k tomu tyto typy publikací také slouží,“ uvedl na konfe-

V hotelu Avanti v Brně se sešlo sto dvacet odborníků, bylo předneseno 27 referátů a více než šedesát posterových sdělení Foto Jana Pančíková

důraz na publikace v impaktovaných časopisech, které jsou z velké části psány v jiném než našem mateřském jazyce. Vědecká impaktovaná publikace má bezesporu nezastupitelné místo jako jeden z hlavních informačních kanálů sdělujících

renci v Brně RNDr. Jan Nedělník, Ph.D., ředitel Výzkumného ústavu pícninářského, spol. s r. o., Troubsko, a reagoval tak na to, že z nové metodiky hodnocení výsledků výzkumu byly recenzované publikace úplně odstraněny.

Cílem výzkumu ...

(Dokončení ze str. 29)

Je třeba pěstovat pícniny, okopaniny, technické plodiny, ovoce, zeleninu a zamezit tak ztrátám ornice. K tomu je nutná spolupráce zemědělců s výzkumníky," apeloval na přítomné Ing. Hlaváček.

Uchování genetických zdrojů

Konference byla rozdělena do čtyř sekcí: šlechtění, rostlinolékařství, technologie pěstování rostlin a ekologie a poslední sekce byly nazvané kvalita a zpracování produktů. Všechny příspěvky byly recenzovány a vyšly jako samostatná vědecká příloha časopisu Úroda12/2013, proto jsou v tomto příspěvku shrnuty pouze některé z nich.

Ing. Ladislav Dotlačil, CSc., z Výzkumného ústavu rostlinné výroby, v. v. i., v Praze uvedl v rámci svého příspěvku Význam a využívání genetických zdrojů ve šlechtění, že uchování a využívání genetických zdrojů zemědělských plodin v České republice navazuje na dlouhole-

tou tradici. Od roku 1993 jsou všechny aktivity zajišťovány v rámci Národního programu pro genetické zdroje rostlin, který vychází z platných mezinárodních dohod a domácích legislativy (zákon č. 148/2003 Sb.). Po dvaceti letech existence programu je uchování a využívání genetických zdrojů v České republice plně kompatibilní s mezinárodními standardy a účastníci Národního programu jsou efektivně zapojeni do mezinárodní spolupráce.

Kompostování zbytkové biomasy

Příspěvek Ing. Petra Plívy, CSc., Ing. Pavla Kovaříčka, CSc., a Marcely Vlašákové se zabýval technologií kompostování zbytkové biomasy ze zemědělské činnosti a biologicky rozložitelných komunálních odpadů.

„Celkové náklady na výrobu kompostu v zemědělském podniku bez využití dotací se pohybují od 800 do 1000 Kč/t a jsou tedy mírně nad úrovní tržní ceny

kompostu z komerčních kompostáren. Je to dáno cenou vstupů, které mohou být u komerčních kompostáren dokonce záporné. Zpracovávají vstupy, za které dostávají úhradu, jak za jejich odvoz, tak i za zpracování. Po uplatnění plošných dotací se náklady sníží na přibližně 450 až 550 Kč/t a jeho výroba se tak stává rentabilní. Ještě příznivější ekonomické výsledky jsou v oblastech s možností využití dotací LFA, kdy se náklady na výrobu kompostu sníží na 200 až 300 Kč/t. Výhodné je extenzivní systém pěstování trvalých travních porostů (TTP), výnosy jsou sice nižší (přibližně 11 až 13 tun čerstvé travní hmoty na hektar), ale výsledné náklady na jednu tunu produkce jsou příznivé. Zvyšováním intenzity pěstování se zvyšují výnosy travní hmoty, ale rychleji rostou náklady, takže výsledné náklady na tunu produkce se zvyšují. Výhodnost extenzivního systému pěstování TTP podporuje i současný systém dotací, kdy dotace jsou stanoveny sazbou na jednotku plochy, a se zvyšováním výnosů se příznivý vliv dotace na jednotku produkce snižuje," uvedl Ing. Plíva. ■